ATILIM

Kurucusu: İ.Bilen Yıl 12, sayı 18 (160)

Türkiye Komünist Partisi Merkez Komitesi organı 15 Eylül 1985

Bütün ülkelerin proleterleri birleşiniz !

DEMOKRATİK TÜRKİYE
DAHA GÜÇLÜ TKP !

TKP'nin 65. kuruluş yıldönümünde

KUTLU YOLDAŞIN TKP'NİN SESİ'NİN SORULARINA YANITLARI

SORU: Değerli Kutlu yoldaş, bugün partimizin 65. kuruluş yıldönümü. Yurtiçinde ve yurtdışında komünistler bu yıldönümünü "Demokratik Türkiye, Daha Güçlü TKP" belgisini yaşama geçirmek için çabalarını daha da güçlendirerek karşılıyorlar. Öte yandan faşist diktatörlüğün bunalımının daha da derinleştiğini görüyoruz. TKP demokrasi mücadelesinin bugünkü aşamasını nasıl değerlendiriyor?

YANIT: TKP, 65 yıllık mücadele deneyine sahip bir partidir. Türkiye'nin en eski politik partisidir. 63 yıldır illegal çalışmak zorunda bırakılmış bir partidir partimiz. Bu ne demektir?

Herşeyden önce bu, işçi sınıfı varoldukça Marksizm-Leninizm ve proletarya enternasyonalizmine sımsıkı bağlı bir komünist partisini hiç bir zorbalığın yok edemiyeceğinin açık kanıtıdır. TKP kuduzca, ahlaksızca saldırıların hedefi olmuştur. Sayısız tutuklamalar yaşamış, pek çok inançlı komünisti şehit vermiştir. Her tutuklamada burjuvazi "TKP'yi yok ettik" diye sevinç çığlıkları atmıştır. Ama bugün ne görüyoruz? Evren'ler, Özal'lar neredeyse her konuşmalarında TKP'ye saldırmadan edemiyorlar. Öyleyse bu, TKP'nin 65 yıldır yaşayan, savaşan bir parti olduğunun açık kanıtı oluyor.

Bu nedenle önce bu 65 yıl boyunca TKP'yi var etmiş, ona canını, emeğini, yaşamını vermiş tüm inançlı, yiğit komünistleri saygı ile anmak ve bugün 65. yılımızı en güç koşullarda savaşarak karşılayan parti örgütlerimizi, yoldaşlarımızı, dostlarımızı selamlamak isterim.

Partimizin bu yeni kuruluş yıldönümünü daha büyük bir coşku ile kutluyoruz. Bu coşku önümüze koyduğumuz büyük tarihsel görevleri yerine getirmeye, her geçen yıl daha hazır duruma geldiğimizi görmekten kaynaklanıyor.

Biliyorsunuz, geçen yıl gerçekleştirdiğimiz Emektar Komünistler Toplantısı TKP 5. Kongresinin karar altına aldığı "Daha Güçlü TKP" hedefini 65. yılımızda bir kampanya konusu olarak ilan etti ve bu kampanyayı açtı. TKP MK 4. Plenümu ise bu kampanyanın politik içeriğini belirledi. Bunu "Demokratik Türkiye, Daha Güçlü TKP" belgisi ile somutladı.

Şimdi Partimizin Eylül ayı içindeki kuruluş yıldönümü çalışmaları bu kampanyanın hız alma noktası oluyor. Yani bitiş değil, tersine daha güçlü bir başlangıç noktası. Bu noktaya güçlenerek geldik. Şimdi halkımızın demokrasi mücadelesi içinde partimizi daha da güçlendirme hedefi ile yürüyoruz.

Sorunuzdaki demokrasi mücadelesinin bugünkü aşamasını şöyle tanımlamak doğru olacaktır. Diktatörlüğün "demokrasiye geçiş" manevrası iflas etmiştir. Evren'in TBMM'ni açış konuşması bunun ilanıdır. Evren kendisinden ve kendisi gibi düşünenlerden başka kimse konuşmasın istiyor. Bunun tek bir anlamı vardır. Evren demokrasiye izin vermiyeceğim diyor. "Demokrasiye dönüyoruz" diye dünyayı ve halkımızı kandırabileceğini sanan Evren'in kendi ağzından başarısızlığının ilanıdır bu.

Bu sonucun doğmasına neden olan etmenler nelerdir?

Diktatörlüğün bölme, parçalama çabalarına, tehditlerine karşı demokratik muhalefet güçlerinin bugüne kadar birleşik hareket etmeyi başarabil-

Arkası 5. sayfada

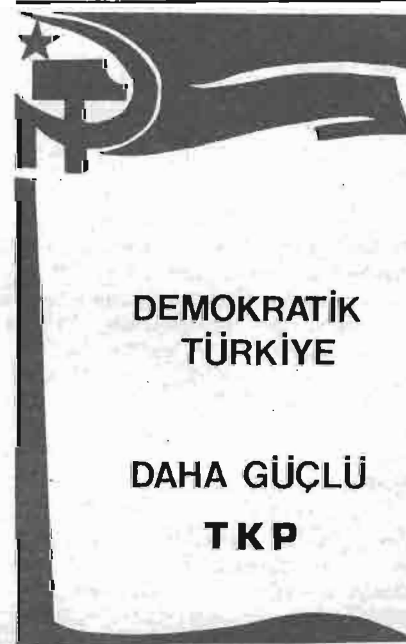
TKP niçin boy hedefi yapılmak isteniyor ?

Gazeteleri açıyorsunuz, artık neredeyse her gün TKP hakkında uydurma bir haber: "TKP Pusuda", "TKP sendikalara sızmaya hazırlanıyor"... Evren'e bakıyorsunuz, cebinde TKP yayınlarıyla dolaşıyor. İkide bir, aklına esen yerde, bunları çıkarıp karşıtlarının tepesinde sallıyor. "Anayasa değişikliği, af, erken seçim, iş, ekmek, barış isterseniz, demokrasi yok derseniz, TKP'nin peşine takılmış olursunuz" diye tehditler savuruyor.

Antikomünist kampanyanın şimdi böyle yoğunlaşması raslantı değildir. Şimdi diktatörlük ile demokratik muhalefet arasındaki çelişki daha da derinleşmiştir. Kutlu yoldaşın 10 Eylül konuşmasında belirtildiği gibi "demokrasiye geçiş manevrasının iflası gizlenemez olmuştur. Diktatörlük demokratik muhalefeti dağıtıp, etkisizleştirmede en etkili çarenin okun sivri ucunu TKP'ye yöneltmek olduğunu düşünüyor.

Diktatörlük bu yola başvuruyor. Çünkü TKP demokrasi hareketinde antifaşist istemleri baştan beri en tutarlı biçimde savunuyor, yaygınlaştırıyor.

Arkası 7. sayfada

TKP'nin 65. kuruluş yıldönümü nedeniyle İstanbul ve Danimarka parti örgütlerinin çıkardığı yayınlardan iki örnek.

PARTİMİZİN 65. KURULUŞ YILINDA: DEMOKRATİK TÜRKİYE, DAHA GÜÇLÜ TKP !

Sendikalarda çalışma üzerine (II)

● Fikret Yeğen/İstanbul

Komünistlerin sendikal alandaki çalışmaları herşeyden önce işyerlerinde odaklaşıyor. 12 Eylül'den bu yana işyerlerinde sendikal savaşım çok çeşitli biçimlerde yürüyor. Bu savaşımda yasal, yarı-legal ve yasadışı çok değişik yöntemler uygulanıyor. Savaşımın temel dayanağı sınıf bilinçli, sendikal deneyimi olan işçilerdir. Bilinçli işçiler daha geri düzeydeki işçileri harekete geçiriyor. Bilinçli işçilerin (özellikle DİSK) içinde) edindikleri sendikal deneyim, sınıf sendikacılığı ilkelerini Türk-İş ve bağımsız sendikalar içinde kökleştirmek için önem taşıyor.

Savaşım geleneği yaygınlaşmalı, gelişmelidir

Sendikal haklar için, baskılara karşı günlük savaşımlarda işçiler hiç de yasada, sendika tüzüğünde yer almayan yeni savaşım yöntemlerini bulup, uyguluyorlar. Örneğin, işten atılmalara, sendikaya başvuru, resmi makamlara dilekçe, (olumlu karar aldırmanın deveye hendek atlatmak olduğu) mahkemelere başvurular, sendikanın girişimleri, vb. yöntemlerle karşı konulmaya çalışılıyor.

Bir işyerinde şöyle oldu: İşten atılan 20 işçi önce bu sayılan yollara başvurdu. Ama yetinmediler. Yeni bir mücadele yolu geliştirdiler. Kendi aralarında karar aldılar. Bunu diğer işçilere anlattılar. Destek buldular. Ve işyerine sürekli gittiler. Onları işyerinde diğer işçiler karşıladı. Patron iş kartını almıştı, ama onlar diğer işçilerin 100'den çoğunun imzaladığı bir tutanakla işe geldiklerini saptadılar. Bu hergün tekrarlandı. Sonunda görüşmeler başladı. Patron gözüönündeki bu olayı önlemek istedi. Ama işçilerin birliği onu geriletti. İşçiler işbaşı yaptı.

Olayın devamı da öğreticidir. Bir süre sonra bu işçilerin 11'i yeniden işten çıkarıldı. Atılan işçiler aynı yöntemi yine denediler. Ama, bu kez kimse kimseye danışmadı, önceden öteki işçilere durum anlatılmadı, onların onayı alınmadı. Tutanağı imzalayanlar azaldı. Sonuçta işbaşı da olmadı.

Bazı işyerlerinde işçilerin atılan arkadaşlarına fiili olarak işbaşı yaptırmaları, tezgah başına oturtmaları örnekleri yaşandı. Kimi başarılı oldu, kimi ikinci seferinde ya da daha başında başarısız oldu.

İşçilerin birlikte eylemini sağlayan yeni yöntemler bulunabiliyor. Bunlar geliştirilmelidir. Düzeyi yükseltilmelidir. Her adımda yeniden birlik için çaba gösterilmelidir.

Bilinen yöntemlerin uygulandığı koşullar değişti, değişiyor. İşçilerin düşünceleri de farklıdır. Yeni duruma eski eylemler tam uymuyor. Her yöntem, eylem yeniden düşünülmeli, yeni koşullar için geliştirilmelidir.

İşten atılmalara karşı hemen tepki göstermek, iş durdurmak en sağlam yoldur. Ama, bu düzeyi sağlamak için bir hayli yol almak gerekiyor. Bazı işyerlerinin bu deneyi hiç yoktur; kazanmalıdırlar. Deneyimi olan işyerlerinde ise, alışkanlıkla, fazla düşünmeden uygulanırsa her durumda başarılı olmuyor. İşçilerin hazır olduğu düzeyde eylemler yapılmalıdır. Bu eylemlerin düzeyi giderek yükselmelidir.

12 Eylül'den sonra ilk başta, bir-iki işyerinde görülen yemek boykotları şimdi yaygın uygulanıyor. İlk yemek boykotu yapan işçiler daha sonra 1-2 günlük direnişlere, işyerinde gösterilere başvurdular. Bu tür eylemi hiç yapmamış işyerleri yemek boykotu yapabilir oldu. Savaşım deneyimi işçiler arasında yayılıyor. Daha yaygınlaştırılabilir. Yeni biçimler de yayılabilir. Sendikal savaşımda eylemlerin düzeyi, yeni yöntemlerle yükseltilebilir.

Bilinçli işçiler sınıf sendikacılığı ilkelerini yerleştirirken savaşım geleneklerini, yöntemlerini de yaygınlaştırmak, geliştirmek zorundadır. Aynı tür eylemlerin basit tekrarı yol değildir. Ortak davranış, ortak eylem fikri işçilerin acı, tatlı deneyleri ile sendikalı işçiler arasında kökleşmelidir. Daha çok hak için daha etkili eylem gereklidir. Sınıf bilinçli işçiler şu eskimeyen sloganları, yeni bilinçlere kazımalıdır: "Hak verilmez alınır", "Ne kadar savaşırsak, o kadar kazanacağız".

Daha ileri örgütlenme, daha aktif katılım

Ele aldığımız konular birçok işyeride, ayrı ayrı gerçekleşen sendikal savaşım deneyimleridir. Ama, hepsi ülkemiz işçilerinin bugünkü savaşımı ve kazanımıdır. Şimdi, bunları nasıl yaygınlaştıralım, kalıcılaştıralım ve geliştirelim? Bu soruya genel ve tek bir cevap verebiliriz: İşçileri yeniden, yeniden örgütleyerek, yeniden daha etkili savaşımları örgütleyerek.

İşçilerin kendi aralarında gelişen örgütlülüklerini, bu eğilimlerini güçlendirmeliyiz ve daha ileri örgüt biçimlerine dönüştürmeliyiz. Böylece sendikal savaşımın her biçimine -yasal sınır tanımadan- aktif katılımı artırabilir, kalıcı hale getirebiliriz. Bu nasıl olacaktır? Sendikal savaşımın bir-iki işyerindeki deneyimi ile yanıtlamaya çalışalım.

İşyerinin bağlı bulunduğu sendika 12 Eylül'de kapatıldı. Temsilcilik odası depo yapıldı. Temsilciler tutuklandı, işten atıldı, işyerine dönemedi. İşyerinde sendika örgütü dağıtılmıştı, ama işçi örgütlenmelerinin hepsi de bitmemişti. Bilinçli işçilerin işte kalabilenlerinin hareket olanakları alabildiğine sınırlıydı. Onlar, işyerindeki yardım sandığından ve tüketim kooperatifinden yararlandılar. Başka işlev taşıyan bir örgüt olan kooperatif, sendikal savaşım amacı ile kurulan ilişkiler için kullanılmaya başlandı. Haberleşme, öneriler, ortak davranışı sağlayan tartışma bu örgüt aracılığıyla yerine getirildi. Patron bunu sezdi ve kooperatifi kapatmak, hiç olmazsa işyerinden atmak için girişimlere başladı. Karşısında kooperatiflerini savunan, "bize üç kuruşluk ucuzluğu çok görüyorsun" diyen öfkeli işçilerin birliği ile karşılaştı. Geriledi.

Başka bir benzer işçi örgütü daha vardı. Bu da işyeri dışında yine aynı amaçlı ilişkiler için aracı oldu.

Bu legal örgütler patronun ve rejimin yasal saymadığı ilişkileri ve eylemleri örgütlemeye destek oldu. Daha sonra işyerinin sendikalaşma girişimi başladı. Bu araçlar yeni sendikada örgütlenme çabalarında çok yararlı oldular. Örgütlenme sonrasında patronun polis desteğindeki azgın saldırılarına karşı koyarken de işe yaradılar. Yasalar nedeni ile sendikanın ağzını açamadığı yerde işçiler konuşuyordu.

İşçilerin ortak davranışlarını sağlamak için bu araçlar yine kullanıldı. Başka işler yapıldı: İşten atılanlarla dayanışma, tutuklularla,aileleri ile dayanışma, seçimde aday olan patronun partisine ve cunta partilerine karşı kampanya, her yıl 1 Mayıs eylemleri, işten atılmalara karşı yemek boykotu, iş yavaşlatma, direniş, vb. eylemler örgütlendi.

Kuşkusuz bunları kooperatif kendisi yapmadı. Bu aracı kullanan ve yeniden örgütlenen, komiteleşen, bölümlerde alt komiteleri, ilişkileri olan bilinçli işçiler yaptı, daha da yapacaktır.

Diğer işçiler, daha geri bilinç düzeyinde olanlar kooperatife, sandığa "bizim eski sendika odası gibi, ama tabelası yok" diyorlar. Gözleri orada, kulakları güvendikleri, kendi sorunlarını dile getiren ve çözüm yollarını, ortak davranışı öneren bilinçli işçilerde. Köklü savaşım gelenekleri olan bu işyerinde işçiler birçok başka işyerine örnek oldular. Onların savaşım bilinci diğer işyerlerine taşınıyor.

Başka bir işyerinde bilinçli işçiler biraraya geldiler. 11 kişilik bir "sendika komitesi" kurdular. Bu adı birisi önerdi. "Uygundur, bizim eski 1 Mayıs, Grev Komitesi gibi" dediler. İlk başta işyerindeki tek tek sorunlarla uğraştılar. Bir dizi doğal hak sorunsuz alınamaz olmuştu: sabun, ayakkabı, havlu, deri ceket, yoğurt, servis vb. İşçilere anlattılar: "Bunlar eskiden de

Arkası 7. sayfada

Genel politik af zorunludur

● Doğan DİNÇ

Evren parlamentoyu açış konuşmasında politik tutukluların özgürlüğünü savunanlara vargücüyle saldırdı. Parlamentoyu politik tutukluların da yararlanacağı bir af yasası çıkarmaması için kabaca tehdit etti. Tersi durumda "hergün politik af için yayın yapan radyoların oyununa gelinmiş" olacağını söyledi.

Evren, diktatörlüğün bütün çabalarına rağmen genel politik af hareketini etkisizleştirmeyi başaramadığı için böyle antikomünist tehditlere başvurmak zorunda kalıyor.

"Pişmanlık yasası" ile af sorunundan kurtulabileceğini sanan diktatörlük, 12 Eylül öncesinde terör yaratmada kullandıkları ajan-provakatörleri ve birkaç döneği "özgürlük"lerine kavuşturmaktan başka bir "başarı" kazanamadı. Bu girişim kendileri açısından tam bir yenilgi oldu. Şimdi politik af talebi daha da yükselmektedir, hatta parlamento içinde bile savunulmaktadır.

Herşeyden önce ve özellikle, açıkça ve yüksek sesle söylenmelidir: Genel politik af bir haktır. Süngünün zorbalığı ile, süngünün baskısı ile, işkencenin, işkenceyle yaratılmış kanıtlara dayanılarak yaratılmış bir haksızlığın düzeltilmesidir. Yurttaşların ellerinden alınmış özgür yaşama haklarının geri verilmesidir.

Genel politik af, yalnız bugün zindanda olanların ya da bir günden idama kadar çeşitli cezalara çarptırılmış olanların, bu, gerçekte olmayan, hiçbir zaman sorumlusu olmadıkları "suçlarının" silinmesiyle sınırlı değildir. Genel politik af istemi tüm yurttaşların her türlü hakkının geri verilmesi demektir. Bu fişlenmeme hakkıdır. Bu özgür eğitim yapabilme, siyasal görüşlerini özgürce açıklayabilme, yayabilme hakkıdır. Bu yurtta yaşayabilme özgürce yurt içinde ve dışında dolaşabilme hakkıdır. Bu özgürce oy verebilme, oy verebileceği partiyi kurma, destekleme hakkıdır...

Zindana atılanlar suçlu değildirler. Bu yurttaşlarımızın suçları hiçbir zaman kanıtlanmamıştır. Çünkü onları yargılayanlar suçlayanlar ve mahkum edenler aynı kişilerdir. Çünkü onları yargılayan suçlayan ve mahkum edenlerin iktidarının meşruiyeti yoktur. Bir diktatörlük yurtseverleri yargılayamaz. Yargılar ve mahkum ederse bu uluslararası hukukun, insan haklarının kökten ihlali olur.

İşte bu nedenle politik tutuklu ve hükümlüler içinde düşünce suçundan mahkum olanlar, terörden sorumlu olanlar diye bir ayırım yapılamaz. 12 Eylül'den önceki terörün baş suçlusu ve sorumlusu teröre dayanarak iktidara gelenlerdir. Hiç kimse şu somut gerçeğe gözlerini kapatamaz: Yüzlerce yurttaşımızın ölümünden sorumlu olan faşist partinin militanları, bugün ellerini kollarını sallaya sallaya meydanda geziyorlar. Kurulmuş tüm sağ eğilimli partilerin içinde görev alıyor, ellerinde sopalarla kongre yönetiyorlar. Bunların şimdi içerde olan kesimlerini ise diktatörlük, önceden yaptığı hazırlıkla (onların büyük çoğunluğu TCK'nun devlete karşı işlenmiş suçlarla ilgili maddelerinden mahkum olmadılar) şimdi serbest bırakmaya hazırlanıyor.

Diktatörlüğün sözcüleri, en başta diktatörün kendisi sürekli olarak 1974 yılında çıkartılan affı, daha sonra tırmanan terörün nedeni olarak gösteriyor. Yurttaşları yeniden terör gelir diye korkutmaya çabalıyor. Oysa gerçek açık ve somuttur. 12 Eylül öncesi terörün temel bir nedeni ve aynı zamanda 12 Eylül'de iktidara el koyanların cesaret kaynağı, 12 Mart 1971'de müdahale eden generallerin, o dönemin işkencecilerinin, kontr-gerillacılarının yargılanmamış, cezalandırılmamış olmalarıdır. Bugün genel politik af istemini, demokrasi savaşına sıkıca bağlayan yurtseverler, demokratlar bu gerçeği hiç ama hiç unutmamalıdırlar. Genel politik bir af, suçluların yargılanması ile, terörün gerçek sahiplerinin ellerinin kollarının bağlanması ile ancak anlam kazanacaktır. 12 Eylül döneminin işkencecileri kesinlikle af kapsamının dışında tutulmalıdır, bunların saptanması için gereken çabayı genel politik bir af istemini yükselten yurttaşlar hem üstlenmeli hem de bu gerçeğin gözlerden gizlenmesinin önüne geçmelidirler.

Genel politik af sorunu, 12 Eylül rejiminin saldırısına uğramış yurttaşların özgürlüğü sorunudur. Genel politik bir aftan yana olan siyasal partiler, ilericiler, demokratlar, diktatörlüğe karşı olan yurttaşlar bu gerçeği gözardı edemezler, etmemelidirler.

Bilim adamlarıyla dayanışma demokratlığın gereğidir

● Ayşe ÇİMEN

"1402'likler" diye kamuoyuna yansıyan olay, özellikle 1982-83 yıllarında üniversitelerde ve çeşitli kamu kuruluşlarında demokrat aydınlara karşı kaynatılan cadı kazanıdır. Bu dönemde, sıkıyönetim komutanlıkları, 1402 sayılı Sıkıyönetim Yasasını demokrat aydınlara karşı kullandılar ve yüzlerce öğretim üyesini ve öğrenciyi üniversitelerden, çeşitli görevlerdeki memurları kamu kuruluşlarından "sıkıyönetimlerinin selameti" bahanesiyle, hukuk, adalet dışı keyfi kararlarla görevlerinden uzaklaştırdılar. Bu sırada üniversite ve kamu kuruluşlarında diktatörlüğün işbaşına getirdiği YÖK gibi kurum ve yönetimlerce büyük bir ihbar fırtınası estirildi. En değersiz insanlar diktatörlüğe yaranarak, en değerli aydınların temizlenmesinde rol oynadılar. Demokrat, ilerici aydınlara karşı girişilmiş olan bu Mc Carthy'ci saldırıda, Türkiye çapında, öğretim üyelerinin yaklaşık üçte biri öğretim kurumlarından ya atıldı, ya da ayrılmak zorunda bırakıldı. Böylece ülkemizin bilim kurumları, kolay kolay kapatamayacakları ağır bir yara aldı. Bilimsel alanda sefilleşme, çürüme bu dönemin, YÖK'ün eseridir.

Ortada suç ve suçlu yokken, görevden alınan öğretim üyelerine karşı hiçbir yargı mekanizması harekete geçirilmemişken, tamamen sıkıyönetimin keyfi karar ve tebliğlerine dayalı bu uygulamanın, doğal olarak sıkıyönetimin bittiği illerde kalkması gerekiyordu. Ancak böyle olmadı. Sıkıyönetimin kalktığı çeşitli illerde öğretim üyelerinin yeniden görevlerine dönmek için başvuruları reddedildi. Üniversitelerden öğretim üyeleri atılırken YÖK başkanı Doğramacı, "Bu tamamen bizim kanunun dışında, sıkıyönetimin kanuna göre oluyor" diyordu. Şimdi ise başvuruların reddi üniversite rektörlerince oluyor. Sıkıyönetimin yasağını YÖK sürdürüyor. Demek ki bu kurumları diktatörlük boşuna yaratmamış. Kendi zorbalık rejiminin bekçilerini, kurumlarını oluşturmuş. Şimdi bu kurumların her biri bir sıkıyönetim komutanlığı gibidir. Diktatörlük yarattığı kurumlarla hükmünü sürdürüyor. "Sıkıyönetim yavaş yavaş kaldırılıyor, işte yavaş yavaş demokrasiye geçiliyor" maskaralığı da bir kez daha bu olayla su yüzüne çıkmıştır.

1402'likler olayına, faşist diktatörlüğün, ülkemizin tüm kültür yaşamına, ileriye dönük bilimsel araştırmalara, bütün bir eğitim sistemine, kısacası halkımızın can damarlarına indirdiği darbe açısından da bakmak gerek. Çünkü demokrat aydınlara, öğretim üyelerine karşı girişilmiş olan bu saldırı tüm eğitim sisteminde gericileştirmeyle atbaşı gitmiştir. Ortaöğretimde Darwin'in evrim kuramının karşısına hurafeler çıkarılmış, özerkliğin yokedildiği üniversitelerde YÖK'ün çizdiği eğitim programlarıyla, gazetelerdeki ilanlarla toplanmış öğretim üyeleriyle çağdaş bilimin gereklerinden uzak bir uygulamaya geçilmiştir. Sonuç ortadadır: Ortaöğretimde 1984'de yüzde 67'ye düşen başarı oranı 1985'de yüzde 56' ya inmiştir. Üniversitelerdeki derin huzursuzluk ortadadır. Eğitimdeki eşitsizlik paralı eğitimle daha da derinleşmiştir. Bugün eğitim alanında diktatörlüğe ve uygulamalarına karşı verilen kavga, demokrat bir Türkiye'nin kavgası, aynı zamanda geleceğin, çağdaşlaşmanın kavgasıdır. Görevlerinden uzaklaştırılmış bilim adamlarının gö-

Arkası 7. sayfada

Devlet sektörü demokrasinin nesnel dayanaklarından birisidir

● Salih TEMRE

"24 Ocak Kararları"nın ve faşist diktatörlüğün programının en başlarında, ekonomik anlamda devlet sektörünü **"zayıflatmak"**, onun ekonomik faaliyetlerini **"sınırlamak"** ve işlevlerini **"değiştirmek"** hedefleri yazılıdır. Nitekim, bilinçli politikalarla, 1980'den bu yana sürekli zayıflatılan ve ekonomideki etkinliği, büyük ölçüde geriletilen devlet sektörüne, şimdi cunta ve Özal ikilisi eliyle, çok daha büyük bir darbe indirmenin son hazırlıkları yapılmaktadır.

Özal hükümetinin yaptığı açıklamaya göre, ulusal ekonominin ve devlet sektörünün temel taşları olan KİT'lerin, çokuluslu tekellere ve özel sermayeye satışına önümüzdeki aylarda başlanacaktır. Satışı kararlaştırılan ve adları açıklanan 32 KİT'in, çokuluslu tekellere ve işbirlikçi tekelci sermayeye devri ile, yalnızca devlet sektörünü ekonominin en ağırlıklı kesimlerinden tasfiye etmekle kalınmayacak; aynı zamanda, ekonominin en kritik sektörleri, yabancı sermayenin ve işbirlikçi oligarşinin dolaysız kontrolüne geçecektir.

Kuşkusuz, ulusal hiçbir yanı olmayan Evren-Özal ikilisinin, devlet sektörünü boy hedefi seçmelerinde şaşırtıcı bir yan yoktur. Çünkü Türkiye'de devlet sektörü, birbiriyle yakından ilişkili olarak, nesnel bazda, **"ulusal"**lığın ve **"demokrasi"**nin en başta gelen ekonomik temellerinden birisidir.

Birincisi, devlet sektörünün, nesnel olarak, demokrasinin ekonomik dayanağını oluşturması ve bu anlamda, demokratik bir öz taşıması; herşeyden önce, onun, antiemperyalist ve ulusal bir niteliğe sahip olmasından kaynaklanmaktadır. Türkiye'de devlet sektörünün antiemperyalist ve ulusal bir öz taşıması; ve bu nedenle de, nesnel olarak, demokrasinin ekonomik dayanağını oluşturması, yalnızca onu oluşturan ekonomik birimlerin çokuluslu tekellere bağımlı olmamalarından değil; aynı zamanda, bir bütün olarak bu sektörün, ekonomik bağımlılığı azaltıcı, emperyalist soygun ve sömürüyü sınırlayıcı ve çokuluslu tekellerin çıkarlarıyla çatışan özellikler taşımasından ileri gelmektedir.

İkincisi, hükümetlerin niteliğine bağlı olarak, daha çok tekellerin çıkarına hizmet etse bile, Türkiye'de devlet sektörü, antitekel bir nitelik taşımakta ve bu nedenle de, bu sektör, yine nesnel olarak, demokrasinin önde gelen ekonomik dayanaklarından birisini oluşturmaktadır. Dahası, ulusal ve demokratik bir hükümetin işbaşına gelmesi durumunda, devlet sektörü, demokrasiye dayanak yapılabilecek en önemli ekonomik temel olacak; ve bu sektörün işlevleri değiştirilerek, bir yandan, tekellerin ve emperyalizmin eylemlerinin sınırlandırılmasının ve öte yandan da, yığınların çıkarına hizmet götürmenin, kolaylıkla en önemli aracı haline getirilebilecektir.

Açıktır ki, devlet sektörü, ne denli güçlü olursa; ekonominin güçlenmesi, toplumun hızlı bir sanayileşme ve kalkınma sürecinin içine sokulabilmesi, ekonomik bağımsızlığın gerçekleştirilmesi; yığınların sosyal ve ekonomik yaşamlarının iyileştirilmesi ve benzeri görevlerin yerine getirilmesi, o denli kolaylaşacak ve böylece, demokrasi üzerine ayağını basabileceği, sağlam bir temel bulabilecektir.

Üçüncüsü, Türkiye'de işçi sınıfının **"nicel"** ve **"nitel"** olarak gelişmesinde; onun örgütlenmesinde ve bilinçlenmesinde, devlet sektörünün nesnel olarak başrolü oynadığını; ve bu nedenle de, bu sektörün, Türkiye'de demokrasinin gelişmesinin nesnel taşıyıcılarından birisi olduğunu söylemek, hiç de yanlış olmayacaktır.

Kaldı ki, yine demokratik ve ilerici bir erkin işbaşına gelmesi durumunda, Türkiye'de güçlü bir devlet sektörünün varlığı ve bu sektörde, çok sayıda işçinin çalışıyor olması, işçi sınıfının gelişmesini, politik ve sendikal örgütlenmesini ve onun, doğal bağlaşıklarıyla eylem birliğini gerçekleştirmesini hızlandıracak, en temel faktörlerden birisi olacaktır.

Türkiye'de devlet sektörü, çok sayıda başka nedenden ötürü de, nesnel olarak, demokratik bir öz taşımakta ve demokrasinin dayanaklarından birisini oluşturmaktadır; ve o, aynı zamanda, hem demokrasinin gelişmesi ve hem de devrimin ve sosyalist kuruculuğun görevlerinin yerine getirilmesi açısından da potansiyel olarak bu özelliklere sahiptir.

Bütün bunların yanısıra, Evren-Özal ikilisinin bu çok tehlikeli saldırısı ve devlet sektörünü tasfiyeyi hedef alan bu girişimleri durdurulamazsa, yalnızca demokrasinin çok önemli nesnel dayanaklarından birisi yıkılmakla kalınmayacak; aynı zamanda, ulusal ekonominin bağımlılığı, emperyalist soygun ve sömürünün boyutları kat be kat artacak; ekonomi tam anlamıyla çokuluslu tekellerin ve işbirlikçi oligarşinin denetimine geçecek ve bu durum, Türkiye barış ve demokrasi güçlerinin işini, her anlamda zorlaştıracaktır.

Örneğin, KİT'lerin satışıyla birlikte, tarım sektörüne girdi üreten bütün kuruluşlar, enerji sektörü, demiryolları, havayolları ve deniz taşımacılığı, yapım sanayiine girdi üreten dev kuruluşlar, silah endüstrisi ve madencilik sektörü, çokuluslu tekellerin ve işbirlikçi oligarşinin eline geçecek ve böylece, ekonominin bütün sektörleri, göbeğinden emperyalizme bağlanacaktır.

Çok daha ilginci, PTT de satışa çıkartılan kamu kuruluşları arasında yer almakta ve böylece, Türkiye'nin haberleşme hizmetleri, toptan emperyalist çokuluslu tekellerin denetimine verilmek istenmektedir. Enerji sektörü, petrol rafinerileri, silah endüstrisi, ulaştırma ve haberleşme hizmetleri gibi kritik sektörlerin, emperyalizmin denetimi

Arkası 7. sayfada

TKP Milliyet'in yalanlarını tekzip etti

Milliyet Gazetesi Yazı İşleri Müdürlüğüne
Cağaloğlu-İSTANBUL

Gazetenizin 3 Eylül 1985 tarihli sayısında birinci sayfada yer alan "Hainler Koalisyonu Çözüldü" başlıklı haberde, Türkiye Komünist Partisi hakkında asılsız iddialara ve ağır hakaretlere yer vermiş bulunuyorsunuz. Gazeteniz bir süredir, Partimize yönelik yalan kampanyalarına katılmayı bir alışkanlık haline getirdi. Bu tutumunuzun basının doğru haber verme temel ilkesiyle uyuşmaz bir tutum olduğunun da herhalde bilincinde olmalısınız. Türkiye Komünist Partisi'nin yasal çalışmasının yasaklanmış olmasından yararlanarak, kamuoyunda Partimiz hakkında yanlış ve saptırılmış fikirler oluşturma çabaları hiçbir zaman sonuç vermemiştir. Bu türden yöntemlerle Partimizi karalamaya çalışanlar sonuçta kendi inanırlıklarını yitiriyorlar.

Söz konusu haberinizde TKP ile PKK arasında ilişkiden sözediyor ve kurucuları arasında Partimizin de bulunduğu SOL BİRLİK'in parçalandığı türünden uydurma iddialar öne sürüyorsunuz. Haberiniz tümüyle kasıtlıdır, tümüyle yalan üzerine kurulmuştur ve yalnızca ülkemize gerçekten ihanet eden diktatörlüğün çıkarlarına hizmet ediyor. Gerek Partimizle, gerek Sol Birlik'le ilgili en doğru haber kaynakları, doğru haber vermeyi kendine ilke edinmiş bir yayın organı için, doğrudan Partimizin ve Sol Birlik'in yayınları, açıklamaları olabilir. Siz, "Londra-Özel" kaynaklı haberinizde bu ilkeyi kabaca çiğniyor, diktatörlüğün sansürüne bu türden yalan haberlerle katkıda bulunuyorsunuz. Böylelikle halkımızın özgür haber alma hakkını çiğniyorsunuz.

Türkiye Komünist Partisi'nin politikası, eylemleri, ilişkileri halkımızdan gizli değildir. Dileyen herkes çok özel haber kaynakları aramadan partimizin yayın organlarından doğru bilgi edinebilir.

Türkiye Komünist Partisi
Merkez Komitesi
Sekreterliği

KUTLU YOLDAŞIN TKP'NİN SESİ'NİN SORULARINA YANITLARI

miş olmalarıdır. Ayrıca, yasal muhalefet partilerinin yetkili organlarının Evren'in son keyfi ve zorba tutumunu protesto eden açıklamaları diktatörlüğe verilmiş yerinde bir yanıt olmuştur.

Diktatörlüğün demokrasiye dönüş manevrası iflas etmiştir ama, bu, diktatörlük bundan vazgeçecektir anlamına gelmiyor. Çeşitli olasılıklardan sözetmek mümkün. Ama şuna dikkat vermek gereklidir. Diktatörlük baskı ve terör rejimini artık demokrasi sözleri ile gizleyemeyecektir. Durumu daha da sertleştirerek bu manevrayı sonuçlandırmak isteyebilir. Evren'in konuşması bu yönde bir değişikliğin işareti olarak görülebilir. Başka deyişle, Evren, dikenli tellerle, köpeklerle ve silahlarla çevrili oyun sahasını göstererek "Bu alanda demokrasicilik oyununa razıysanız buyrun, değilseniz dışarı" diyecek. Evren'in tehditlerine demokratik muhalefet boyun eğerse sonuç bu olacaktır.

Daha kötüsü de olabilir. Demokratik muhalefet baskı ile susturulmak da istenebilir. Bu, rejimin çıplak biçimde sürmesi demektir. Diktatörlüğün bu yolu seçmesi kolay değildir ama ihtimal dışı da değildir.

Her iki durumda da açık ve kesin olan bir şey vardır. Şu amaçlanacaktır: TKP'ye, Marksist sola nefes aldırmamak, onu halkın gözünde karalamak, etkisiz hale getirmek ve bütün olanaklarla solu ezmek. Diktatörlüğün sola karşı yeni saldırılara hazırlandığının güçlü belirtileri vardır.

Bir de madalyonun öbür yüzü var. Herşeye rağmen yükselen demokratik muhalefet ve başta işçi sınıfı olmak üzere halkın artan hoşnutsuzluğu.

Son beş yıl herkese göstermiştir ki, diktatörlük rejimleri ile, zorbalık yöntemleri ile Türkiye'nin hiç bir sorunu çözülemez. Bugün bir avuç vurguncudan başka herkes huzursuz, kimse yarınından emin değil. Bugün Türkiye'nin herşeyden önce demokrasiye ihtiyacı var.

Bu parlamentoyla, bu anayasayla demokrasi olmaz. Zindanlar politik tutuklularla doluyken, komünist partisine, öteki sol partilere, yurtsever örgütlere üye oldukları için insanlar tutuklanır, ağır hapis cezalarına mahkum edilirken demokrasi olmaz. Kürt halkı üzerinde amansız baskı sürerken demokrasi olmaz.

Bugün bu gerçeklerin bir kısmı anlaşıldı. Ama henüz tümü değil. Ancak Evren'in konuşmasına azıcık dikkat veren herkes şunu anlayabilir. Evren demokrasinin olmadığını ileri sürenlere, anayasa değişikliği isteyenlere, erken seçime gidilmesini savunanlara saldırıyor. Politik tutukluların affı için çalışanlara, işsizlik, pahalılık ve konut sorunlarının çözümü için direnenlere, Komünist Partisi özgür olmadan demokrasi olmaz diyenlere saldırıyor.

Diktatörlüğe karşı en başta hangi istemler etrafında birleşilmesi gerektiği de böylece açıklık kazanıyor.

SORU: Burjuva muhalefet partileri içinde bazı yeni gelişmeler var. SODEP, HP birleşmesi gündemde. DYP, MDP birleşmesinden sözediliyor. MDP, parlamentoda HP ile işbirliğinden sözetti. Bu gelişmeleri nasıl değerlendiriyorsunuz?

YANIT: Demokrasi mücadelesinin temel sorunu birlik sorunudur. Yığınlar içinde diktatörlüğe karşı birlik isteğinin güçlü olduğunu biliyoruz. Halkın sağ duyusunu dikkate almak gerekir. Hergün baskı, zorbalık altında yaşamlarını sürdüren onlardır. Onlar diktatörlüğün, birleşilmeden yenilemiyeceğini görüyorlar. Ancak diktatörlüğün ince tuzaklarını ve manevralarını yığınlar kendiliklerinden göremezler. Bunu onlara göstermek bizim görevimiz.

Diktatörlüğün parlamentosu bunalım içindedir. Rejimin istikrarsızlığı derinleşiyor. Bu parlamento ne yapılırsa yapılsın sahte bir parlamentodur. Demokrasiyi kazanma mücadelesinin bir aracı olamaz. Ama diktatörlüğün parlamentosundan bile yararlanmak elbette mümkündür. Ama bunun koşulları vardır.

Birincisi, parlamento dışında yığınların gücüne dayanmaktan, onları seferber etmekten, politik mücadeleye çekmekten vazgeçilirse, bu yol burjuva muhalefetini rejimle adım adım uzlaşmaya çekecektir.

İkincisi, söz konusu birleşmelerle bu parlamentonun sahte bir parlamento olmaktan çıkacağı sonucuna varmak, erken seçim isteminden vazgeçmek de aynı tehlikeye kapıyı aralayacaktır.

Bugünkü gerçek durumu yansıtmayan "sağ-sol güçler" gibi ayrımlara prim verilmemelidir. Halkın istediği birlik, demokrasi isteyenlerin diktatörlüğe karşı birliğidir.

Bunun için yasal muhalefet partilerinin sol güçlere, Sol Birlik'e karşı olumlu bir tutum içine girmeleri, diktatörlüğün antikomünizminin etkisinde kalmamaları önemlidir. Sola karşı her tutumun, diktatörlüğü güçlendireceği ve yasal muhalefeti bu rejimle uzlaşmaya çekeceği bilinmelidir.

Dünyamızda ve bölgemizde durum öyledir ki, Türkiyemiz daha uzun bir süre emperyalizmin ve faşistlerin aralıksız saldırı ve komplolarına hedef olacaktır. Bu koşullarda demokrasinin kazanılması ve yaşatılması ancak ulusal çapta bir birlik ve beraberlikle olanaklı olabilir. Yasadışı tutulan sol da içinde, tüm demokrasi güçlerinin işbirliği zorunludur. Bilinmelidir ki, işçi sınıfımız, TKP ve tüm yasa dışı tutulan sol, baskı ve zorbalığa, faşizme, diktatörlüğe karşı en kararlı savaşçılardır.

SORU: Demokrasi güçleri bugün işçi hareketine çok daha fazla dikkat veriyorlar. Türk-İş'in tutumu ve içindeki gelişmeler üzerinde daha fazla konuşulur oldu. TKP bu gelişmelere nasıl bakıyor?

YANIT: Bugünlerde işçi hareketine, sendikal harekete artan bir dikkat verildiği doğrudur. 12 Eylül öncesinde de iktidarların baskıya ve antidemokratik uygulamalara başvurdukları her dönemde DİSK ve Türk-İş'in gücü ve tutumu önem kazanıyordu. Elbette faşist diktatörlüğe karşı demokrasi mücadelesinin gündemde olduğu bugün sendikal harekete düşen sorumluluklar çok daha artmıştır. Bugün tüm namuslu sendikacılar birbiriyle dünden daha fazla içiçe geçmiş olan iki mücadeleyi birden vermek zorundalar. Birincisi, işçilerin ekonomik haklarının kararlı savunucusu olmak, ikincisi ülkenin demokratik bir politik rejime kavuşması için savaşmak.

Sendikalar, biliyoruz ki, grev silahını kullanamaz durumdadırlar. Ağır baskı altındalar. Ama bu baskılara karşı koyacak güce sahiptirler. İşçi sınıfımız ne yok edilebildi, ne de tümden sindirilebildi. Uzun yıllar boyunca kazandığı sınıf bilinci daha da keskinleşti. Sendikalardan beklenen, bu büyük güce dayanmayı bilmeleridir. Çare, söz değil eylemdir.

DİSK kapatılmıştır. İşçilerin, demokrasi güçlerinin, dünya kamuoyunun nefretini kazanan yargılama sürmektedir. Bu durumda Türk-İş'in sorumluluğu kat kat artmıştır. Türk-İş yönetiminin rejimle, diktatörlükle uzlaşarak ödün koparma politikası iflas etmiştir. Bu politika işçi sınıfının çıkarlarına ters olduğu gibi, diğer demokrasi güçlerinin, halk yığınlarının demokrasi için aktif eylemlere atılmasını da frenleyen bir rol oynamaktadır.

Türk-İş yönetiminin zaman zaman olumlu açıklamalar yapmakla birlikte, sözlerine uygun bir mücadele içine girmemesi sendikal harekette bunalım yaratıyor.

TKP çok önceden bu bunalımın sendikal harekette yeni bir bölünme yaratma tehlikesine dikkati çekti. Şimdi bu tehlikenin kavranmış ve ayrı bir konfederasyon kuruluşunun doğuracağı zararların görülmüş olması bizi rahatlatıyor.

Türk-İş içinde yeni bir bölünmeye yol açmaksızın Türk-İş yönetiminin izlediği bu politikaya karşı bir muhalefetin yükselmesi doğal ve haklıdır.

Biz, şimdiye kadar olduğu gibi, bir bütün olarak Türk-İş'in ve Türk-İş içindeki ve dışındaki tek tek sendikaların işçi hakları ve demokrasi için her çıkışının, her eyleminin en öndeki aktif destekçisi olacağız.

SORU: Bugün demokratik bir rejim için ordunun politikaya karışmasının önlenmesinin zorunlu olduğu giderek daha geniş güçlerce savunuluyor. Size göre bu nasıl önlenebilir?

YANIT: Elbette bunun için öncelikle halkın politikaya aktif katılmasına olanak tanıyacak bir demokrasinin egemen olması gerekir. Bunun için demokratik hak ve özgürlükleri eksiksiz tanıyan bir anayasal düzenin gerçekleşmesi zorunludur.

Ordunun müdahalesini önlemek için ikinci olarak 12 Eylül'cü generallerin hakettikleri cezaya çarptırılmaları zorunludur. Kendi çıkarları için orduyu müdehaleye zorlayan bunlardır. Herkese şunu sormak isterim: Eğer 12 Mart darbesini yapanlardan hesap sorulsaydı, 12 Eylül'de ordu yönetimi yeni bir darbe yapmaya cesaret edebilir miydi?

Militarist generaller önce CIA'nın ve yerli faşist güçlerin yardımıyla bir darbe ortamı oluşturup, sonra da "vatanı kurtarmak zorundayız" yalanlarıyla subayları kandırarak erke el koydular.

Bugün artık onların bambaşka amaçlar peşinde oldukları iyiden iyiye ortaya çıkmıştır. Geçenlerde Türkiye'ye gelen eski ABD başkanı Carter, ABD'nin, Sovyetler Birliği' ne karşı askersel amaçları için, 12 Eylül darbesine ihtiyaç duyduğunu ve bundan Amerikan emperyalizminin büyük yarar sağladığını açıkça itiraf etti. IMF yetkilileri Türkiye'den alacaklarını, ancak askersel rejim sayesinde tahsil edebildiklerini birçok kez açıkladılar.

Darbeci generallerin bu beş yıl içinde kendi ceplerini de alabildiğine doldurdukları bugün artık gizlenemez oldu. Şahinkaya'ya kadar hepsi de çalıp çırptılar, rüşvet, haraç, komisyon aldılar. Gizli kasaları yerli ve yabancı holdinglerin hisse senetleri ile doludur.

Bunlar vatan ve barış düşmanı emperyalistlerle gizli gizli işbirliği yapmışlardır. Sayısız yurtseveri işkencelerle öldürmüş, sakat bırakmış, zindanlarda çürütmüşlerdir. Halkın ekmeğinden kesip kendi ceplerini ve bir avuç holdingin, bankanın kasasını doldurmuşlardır. Bütün bunların hesabının gerektiği gibi sorulması, açıktır ki, demokrasinin sürekli darbe tehdidi altında kalmasına son verecektir.

Bugünkü yasal düzenleme ordu yönetiminin orduyu kendi amaçlarına araç ederek politik yaşama müdahale etmesine olanak tanıyor. Ordunun bütünü gerici, faşist, Amerikancı değildir. O nedenle demokratik yasal düzenlemeler, yurtsever subayların

da bütün yurttaşlar gibi demokratikleşme sürecine katılmalarına olanak tanımalıdır. O zaman kimse orduyu kendi halk düşmanı amaçlarına araç yapamaz.

Tarihimizde ordu ne zaman emperyalistlerle ve sermaye çevreleriyle içli dışlı duruma gelmişse, yozlaşmıştır, halka ve ilerlemeye karşı rol oynamıştır. Bugün bu tür kirli ilişkiler hiçbir zaman olmadığı kadar yoğundur.

Bugün her emekli general bir holdingin yönetim kuruluna oturtuluyor, tepedeki üç beş general kendi başlarına emperyalist silah şirketleriyle 100 milyarlarca liralık sipariş işlerini bağlıyorlar. Böyle bir düzende insan melek olsa sonunda gene hırsız olur. Emperyalistlere ve holdinglere uşaklıktan kurtulamaz. Açıktır ki, bu durumlara son verilmeden ordu yurtsever ve demokratik bir karakter kazanamaz.

SORU: Kutlu yoldaş, Evren-Özal yönetimi bir süredir de Doğu'daki olayları öne sürerek, "vatanın bölünmesi tehlikesi var", yalanlarıyla halkı ve silahlı kuvvetleri şaşırtmaya çalışıyor. Bununla Kürt halkı üzerindeki baskıları ve demokrasi güçlerine yöneltttiği tehditleri haklı göstermek istiyor. TKP bu konuya nasıl yaklaşıyor?

YANIT: Rejimin buradaki amaçları çok daha büyük çaplıdır. Ülkemizin geleceği açısından çok büyük önem taşıyan gelişmeler söz konusudur. Ve bunlar bilinçli bir şekilde tam bir sis perdesi altında bırakılmaktadır.

Evren parlamentoda yaptığı son konuşmada, "Doğu'daki bölücü çeteler yabancı devletler tarafından desteklendikleri sürece bu olaylar bitmeyecektir" dedi. Rejimin amaç ve planlarını açığa vuran bu sözlere bütün kamuoyunun dikkatini çekmek isteriz. Çünkü bu sözler Doğu ve Güneydoğu'daki gelişmelerin, rejimin buradaki tutumunun, hiç de yalnızca bir grubun silahlı eylemleri ile ilgili bir tutum olmadığını, çok açık ortaya koyuyor. Generaller mevcut durumu süregenleştirmek, kalıcılaştırmak istiyorlar. Evren aslında bunu açıklıyor.

Mevcut durum nedir? Türkiye Kürdistan'ı bir yıldan fazla bir süredir askeri kuşatma altındadır. Durumu yerinde görüp incelemek isteyen hiç kimse, rejime bağlı gazetelerin muhabirleri bile bölgeye sokulmamaktadır. Burada olan biten nedir? Yalnız mevzi silahlı çatışmalar mı? Hayır, askeri birlikler silahlı eylemcilere destek verilmesini önlemek gerekçesiyle köy-köy, kasaba-kasaba terör estirmektedir. Kürt ilerici çevreleri ağır baskı altında tutulmaktadır.

Yalnız bu kadar mı? ABD yönetimi ile bağlanan gizli anlaşmalar sonucunda bir süredir inşaatı devam eden yeni askeri üslerin hepsi bu bölgededir. Sovyetler Birliği'ne ya da herhangi bir Ortadoğu ülkesine karşı NATO planları gereğince girişilecek herhangi bir askeri saldırıda köprü başı olacak bölge bu bölgedir. Washington Amerika'nın Sesi radyosu için bu bölgeye anten dikmek istiyor.

Bütün yurttaşlarımızı Ağrı Dağı çevresindeki gelişmeleri dikkatle izlemeye çağırıyoruz. Burada birkaç yıldır ilginç olaylar oluyor. Amerikalı ve İngiliz uzmanlar, uzay araştırmalarında görev almış kişiler durmadan Ağrı Dağı'na çıkıp iniyorlar. Ağrı Dağı'nın tepesinde bunlar ne yapıyor? Nuhun Gemisini arıyorlarmış. Bu halkı kandırmak için uydurulan bir masaldır.

Ne yapıyorlar, biz söyleyelim: Reagan'ın uzay savaşı planları için Ağrı Dağı'nın üzerine Sovyetlere karşı lazer silahları yerleştirilip yerleştirilemeyeceğini araştırıyorlar. Bütün dünyada böyle bir saldırı için Ağrı Dağı'ndan daha uygun bir yer bulamazlar.

İlginçtir. Amerika'nın Sesi radyosu geçenlerde başbakan Özal'a, "Ağrı Dağı'na çıkacak Amerikalılara izin verecek misiniz?" diye bir soru yöneltti. Eğer bu iş yalnızca üç-beş arkeologu ya da macera düşkününü ilgilendiren bir şey olsaydı, hiç böyle bir soru gündeme gelir miydi?

İşte askeri birliklerin kuşatması altında olup bitenler. Amaç, vatanın bölünmesini mi önlemek, yoksa Pentagon'un savaş hazırlıklarına mı yardım etmek, bu yarın çok daha da somut ortaya çıkacak.

Evren'in, "yabancı devletlerin desteği sürdüğü sürece olaylar da bitmez" demesi, diktatörlüğün bu durumu her zaman komşu devletlere karşı bir saldırı, savaş gerekçesi olarak tutmak istediğini de açığa vuruyor. Washington'un ilerici Arap rejimlerinden olan artan hoşnutsuzluğu düşünüldüğünde, her an, çok tehlikeli durumların yaratılmasının olanaklı olduğu görülür.

TKP, Türkiye Kürdistanı'ndaki operasyonlar, baskı ve zulüm sona erdirilmeli, Kürt halkının ulusal, demokratik hakları tanınmalıdır derken, bütün bunları dikkate alıyor. TKP, bütün demokrasi güçlerini soruna çok daha geniş boyutlu bakmaya, soğukkanlı yaklaşmaya davet ediyor.

SORU: Amerika'nın Sesi radyosunun başbakan Özal'la yaptığı biraz önce değindiğiniz röportajda, Özal önemli açıklamalarda bulundu. Uzun yıllardan beri ilk kez, bir Türkiye Cumhuriyeti başbakanı olarak "Tehlike kuzeyden geliyor, Varşova Paktı Türkiyeyi tehdit ediyor" dedi. Açık antisovyetik bir tutum aldı. Türkiye'nin Washington'un uzayın silahlandırılması projesini desteklediğini açıkladı. TKP, bu açıklamaları nasıl değerlendiriyor?

YANIT: Bu açıklamalar Evren-Özal yönetiminin ABD'nin Türkiye'den istediklerini aynen benimsediğini gösteriyor. Bunlar birkaç yüz milyon dolar karşılığında her isteneni yapmaktadırlar. Aldıkları sadaka fazla bir şey değildir, ama ülkemizi içine sürükledikleri tehlike çok ciddidir, çok büyüktür. ABD yönetimi, ülkemizi baştan başa bir saldırı üssüne çeviriyor. Çevik kuvvetler ve casusluk uçaklarından sonra, şimdi de uzay savaşı için topraklarımızı kullanmak istiyor. Federal Alman başbakanı Kohl geçenlerde emperyalistlerin ülkemizi bir ileri karakol olarak gördüklerini açık açık, hiç çekinmeden dile getirdi. Herkes bilir ki, savaşlarda ilk önce ileri karakollar düşer.

Başbakan Özal Amerikan emperyalizmine öylesine bağlanmış ki, tam da onların istedikleri gibi konuşuyor. Daha şimdiden "Reagan ile Gorbaçov arasında yapılacak görüşmeden bir şey çıkmaz, onun için uzayın silahlandırılması çalışmaları sürdürülmelidir" diyor. Daha bir tek gecekondu semtine kanalizasyon döşemeyi bile başaramamış olan Özal efendi, kalkmış, "uzayın silahlandırılmasına biz de katılalım" diyor.

Türkiye böyle bir dış politikayla ayakta duramaz. Hiçbir uluslararası sorununu çözemez. Türkiye Washington'un Sovyet tehdidi yalanlarını onaylayarak ulusal güvenliğini sağlayamaz.

Sovyetler Birliği bütün dünya halklarının güvenliğinin sağlanması, nükleer bir savaş tehlikesinin etkisizleştirilmesi için büyük çabalar harcıyor. Sağduyu sahibi hiçkimse buna gözünü kapayamaz. Sovyetler Birliği orta menzilli nükleer roketlerin yerleştirilmesini durdurmaktan sonra, şimdi nükleer denemeleri de tek yanlı olarak durdurdu. ABD yönetimi bu moratoryumlara katılmıyor. Hem Pershing ve Cruise roketlerini Batı Avrupa'ya yerleştirmeye, hem de nükleer denemelere devam ediyor. Barış ve silahsızlanmadan yana olsa durdurmaz mı? Sovyetler Birliği, "uzayın silahlandırılmasını biz başlatmayacağız" diyor. Amerikan yönetimi ısrarla bu yolda adımlar atıyor. Niçin? Amerikan silah tekellerinden başka bunun kime bir yararı var? Hele Türkiye'nin bu işten ne yararı var? Türkiye gibi nükleer savaşın ilk dakikasında kül olacak bir ülkenin tutumu böyle mi olmalıdır? Yoksa Türkiye olanakları ölçüsünde silahsızlanma ve barıştan yana aktif bir tutum mu almalıdır?

Özal "kuzeyden tehdit geliyor" diyor. Ama bizzat kendi hükümeti kuzey komşumuzla yeni olumlu anlaşmalar imzalamıştır. Buna göre 1987'den itibaren kuzeyden, sanayide ve büyük şehirlerin ısıtılmasında çok yarar sağlayacak, büyük döviz tasarrufunu olanaklı kılacak doğal gaz gelmeye başlayacak. Türk-Sovyet ticaret hacmi artacak. Korumacılık önlemleri sonucu Batı'ya satamadığımız birçok malı bu ülkeye satabileceğiz. Bütün bunlar ortadayken Özal'ın "tehlike kuzeyden geliyor" demesinden büyük bir hafiflik ve sorumsuzluk olabilir mi?

Bizce bu sorunlar kamuoyunda daha geniş tartışılmalıdır. Bütün demokrasi güçleri dış politika konularında aktif tutum almalıdırlar. Herşeyden önce, ABD ile SİA anlaşmasının uzatılmasına mutlaka karşı çıkılmalıdır. "Sovyet tehditi" yalanları kafaları karıştırmaya devam ettiği sürece, Türkiye Amerika'nın elinde oyuncak olmaktan kurtulamayacaktır.

Amerika tarafından Hiroşima'ya atom bombası atılmasının 40. yıldönümü nedeniyle ülkemizde çeşitli politik güçlerin sözcülerinin verdikleri demeçler, gerçekleştirilen eylemler, birçok derginin yayınları, savaş mı-barış mı sorununda kamuoyumuzun uyanıklığının artmakta olduğunu gösterdi. Bu sevindiricidir. Şimdi eskisinden daha geniş bir barış hareketinin yükselmesinin olanaklı olduğu görülüyor. En güç koşullarda barış ülkülerini yiğitçe savunanların çabaları boşa gitmemiştir. TKP barıştan yana her girişimi vargücüyle desteklemeyi sürdürecektir.

SORU: Kutlu yoldaş, gerici faşist güçler son dönemde TKP'nin Sesi radyosunun yayınlarını iyice dillerine doladılar. Yayınlarımızı yabancı bir radyonun yayını gibi göstermeye özel bir önem veriyorlar. Demokrasi için mücadele eden herkesi TKP'nin Sesi radyosunun peşine takılmakla suçlayıp korkutmaya çalışıyorlar. Siz bu çabaları nasıl değerlendiriyorsunuz?

YANIT: Faşist diktatörlük legal basın üzerinde yoğun bir sansür uyguluyor, TRT'de kendi sözcülerinden başka kimseyi konuşturmuyor. Evren, "Türkiye suskun olmalıdır" diye açık söylüyor. O nedenle TKP'nin Sesi'nin duyulması, dinlenmesi hiç işlerine gelmiyor. TKP'nin Sesi halkımıza gerçekleri açıklıyor. Halk birçok olayı TKP'nin Sesi'nden öğreniyor. Dinleyici sayısı sürekli artıyor. Yalnız üyelerimiz değil, bizimle aynı görüşte olmayan bir çok yurttaş da TKP'nin Sesi'ni halkın kürsüsü olarak görüyor, ona önemli haberler iletiyor. Partimizin radyosu öteki demokrasi güçlerinin de görüşlerine yer veriyor, açıklamalarını halkımıza duyuruyor. TKP'nin Sesi radyosu özgürlük radyosudur. Onun için faşist kafalı Evren durup durup TKP'nin Sesi'ne çatıyor. Susturamadığı için karalamaya yelteniyor.

TKP'yi yasaklı tutuyorlar. Komünistlerin gazete ve dergilerini serbestçe dağıtmalarını, görüşlerini yaymalarını engelliyorlar.

TRT hiçbir zaman bizim görüşlerimize yer vermiyor. İşte biz de görüşlerimizi halkımıza açıklamak için bu olanağı kullanıyoruz. Ve bu olanağı kullanarak, siyasi gerçekleri halkımıza açıklayarak, savaşa savaşa özgürlüklerimizi elde edeceğiz. Bunu hiçbir güç önleyemeyecektir.

Düşmanlarımızın TKP'nin Sesi'nin yayınlarına sürekli çatması, yayınların oku tam hedeften vurduğunu gösteriyor. O nedenle bugün partimizin 65. kuruluş yıldönümünde MK'miz adına bütün radyo çalışanlarını ve yayınların etkili olmasında büyük rol oynayan gönüllü muhabirlerimizi özverili çalışmalarından dolayı kutlamak isterim.

SORU: Çok teşekkür ederiz Kutlu yoldaş, radyo çalışanları olarak barış ve demokrasi savaşının şimdi daha da artan görevlerini yerine getirmede üzerimize düşeni gereğince yapabilmek için bundan böyle de her çabayı göstereceğimize emin olabilirsiniz. Son olarak, yurt içinde ve yurt dışında görevleri başında olan yoldaşlarımıza, partimizle omuz omuza savaşım veren dostlarımıza bu yıldönümünde hangi mesajı ileteceksiniz?

YANIT: Ülkemiz bugün çok kritik bir durumdadır. Maddi ve manevi bütün değerlerimiz eriyor, çürüyor, yitip gidiyor. Faşist diktatörlük bu gidişe karşı koymak isteyen bütün güçlerin karşısına zorbalıkla dikiliyor. Amerikan emperyalizmi ülkemizi iyiden iyiye avucunun içine almıştır. Türkiye'yi bugün onun maaşlı, komisyonlu memurları, ajanları yönetiyor. Durum kritiktir, varlıkyokluk sorunudur. Ve ham hayallare hiç mi hiç yer yoktur.

Bu gidişin önünü almak isteyen herkes sorumlu davranmalıdır. Türkiye'nin bugün en çok ihtiyacı olan bu gidişe karşı çıkan herkesin gereken sorumlulukla davranmasıdır.

Biz komünistler ülkemizin içine itildiği bu durumun acısını yüreklerimizde derinden hissediyoruz ve büyük bir sorumluluk duygusuyla hareket ediyoruz. En zor koşullarda, polis takibi altında, çoğumuz yarı aç, yarı tok hiçbir mükafaat beklemeden işçi sınıfımızı, emekçi halkımızı, gençliği örgütlemeye, aydınlatmaya, birleştirmeye, sözünü söylemesine yardımcı olmaya çalışıyoruz.

Parti örgütlerimiz, yoldaşlarımız, hatta bağı kopuk yoldaşlarımız bu güç koşullara karşın, beş yıldır başarılı bir sınav veriyorlar.

Şimdi karmaşıklaşan iç ve dış koşullar daha da büyük bir sorumlulukla davranmamızı gerektiriyor. Yoldaşlar! Bütün rezervlerimizi, bütün gücümüzü ortaya koymalıyız. TKP güçlenmeden Türkiye'nin hiçbir sorunu çözülemez. 65. yıl kampanyamız boyunca bu yolda daha çok çaba, daha çok özveri! Hepinizi en ateşli duygularla selamlarım.

TKP niçin boy hedefi yapılmak isteniyor ? *Başı sayfa 1'de*

Çünkü TKP'nin gösterdiği çıkış yolu, gelişen süreçler içinde giderek daha geniş güçlerin gözünde ete kemiğe bürünüyor.

Çünkü, TKP, halkın ve demokrasinin bütün güçlerini birleştirici, yapıcı bir savaşım çizgisini geliştirerek yaşama geçiriyor.

Çünkü, TKP, bütün baskılara karşın, güçleniyor. Yığınlar içindeki örgütlülüğü, kamuoyundaki etkisi artıyor.

Egemen güçler deneyleriyle biliyorlar ki, TKP ne kadar baskı altında tutulur, kamuoyunda ne kadar yalıtlanırsa, Türkiye'de demokrasi o kadar güdük olacaktır.

Komünist Partisi serbest olmadan demokrasi olur mu? Şimdi bu soruyu tartışanların çevresi de genişliyor. Evren parlamentoyu açış konuşmasında bu tartışmayı da sona erdirmek istedi. "Demokrasi için komünist partisi şart değil" dedi. Evren aynı konuşmasında "Biz konuşan değil, suskun bir Türkiye istiyoruz" diye konuştu. "Türkiye'nin konuşabilmesi" ile TKP'nin özgürlüğü arasındaki nesnel bağı diktatör iyi saptamıştır.

Gerçekten de bugün Cumhuriyet tarihi, özellikle son beş yıl çok açık göstermiştir ki, eğer komünistler özgürce konuşamazlarsa, Türkiye'de kimse dünya ve bölge barışını, ulusal bağımsızlığı, emekçilerin hak ve özgürlüklerini eksiksiz ve özgürce, korkusuzca savunamaz. Özgürce bilim ve kültürün gelişmesine katkıda bulunamaz. Komünistler özgürce konuşamazsa, komünist olmayanlar da özgürce konuşamazlar. Antikomünist iftiralara hedef olmaktan kurtulamazlar.

Komünist Partisi'nin özgürlüğü tartışması yalnızca TKP'nin değil, bütün sol güçlerin, barış ve toplumsal ilerlemenin, sosyal adaletin, bilimin ve kültürün bütün tutarlı savunucularının, bütün ilericilerin özgürlüğü tartışmasıdır.

Diktatörlüğün antikomünist kampanyalarına karşı durmadan tutarlı bir demokrasi savaşımı verilemez, demokrasi güçlerini bölüp parçalama girişimleri boşa çıkarılamaz.

TKP Türkiye'nin kopmaz bir parçasıdır. Bu parti ulusal kurtuluş savaşında akıtılan kanlarla bu topraklarda kök saldı. Bu parti bugün fabrikalarda, emekçi semtlerinde, okullarda, köylerde, yığınlarla birlikte, yiğitçe savaşan örgütleriyle bu topraklarda boy veriyor. Bu parti işçi sınıfının bağımsız politikasıyla bütün ulusun önünde emperyalizme ve faşizme karşı savaşıyor. Hiçbir güç, hiçbir çaba TKP'yi Türkiye'den, halkımızdan ayıramayacaktır.

Türkiye'nin özgürlüğü ile TKP'nin varlığı ve savaşımı arasındaki kopmaz bağ, bütün demokrasi güçlerince ne kadar açık ve erken görülürse, bunun gerektirdiği tutum ne kadar etkin alınırsa, Türkiye'miz Evren diktatörlüğünün keyfiliğine ya da güdük bir demokrasiye mahkum olmaktan o kadar çabuk kurtulabilecektir.

Komünistler, yoğunlaşan antikomünist saldırılara, görüşlerini, önerilerini daha geniş yığınlara ulaştırarak, yığınlar içindeki örgütlenmelerini güçlendirerek, barış ve demokrasi savaşında daha birleştirici olarak baskı ve saldırıya uğrayan herkesle dayanışmalarını artırarak yanıt vereceklerdir.

Sendikalarda çalışma... *Başı sayfa 2'de*

dertli işlerdi ama uğraşacak sendika örgütü vardı. Temsilciler patronla tartışıyor ve sorunu çözüyordu. Şimdi, sendika kapalı, temsilcilik odası yıkıldı. Hep birlikte yapmaktan başka yol yok" dediler. Kimi hakları aldılar, kimini eksik aldılar, kimini alamadılar. Niçin aldıklarını ya da alamadıklarını her seferinde işçilere anlattılar.

Sonra sendikalaşma gündeme geldi. Bu komite çevre ilişkileri ile daha genişledi. Sendikaya üye olma hızla ve sessizce gerçekleşti. Tam bir görüş birliği sağlanmıştı. Çevre işyerlerindeki sendikalaşma hareketlerine de örnek ve önder oldular.

Sendika işyerine girince ilk işleri yemekhanede seçim yapmak oldu. Fazla aday çıkmadı. İlk komiteden biri ve onların bir arkadaşı seçildi. Sendikaya "bu arkadaşlar bu işi yapar" dediler, temsilciler atandı.

Seçimi yaptıran ve kalkan elleri sayan işçi işten atıldı. O akşam komite toplandı. "Arkadaş işe dönmelidir, yoksa bu işin sonunu alamayız" dediler. Sendika "yazı yazanz, mahkemeye veririz" demişti, yapacakları fazla bir şey yok gibi görünüyordu. Birisi önerdi, "Komitenin adı değişsin; şimdi sendikamız var, sendikanın yapamadığı işler de var. Komitenin adı 'işten atılmalara karşı direniş komitesi' olsun" dedi. Kabul ettiler. İşçilere ertesi gün konuyu ve amaçlarını anlattılar. İşçiler birleşti, işçi arkadaş işe döndü.

Daha sonra başka olaylar, yeni işten atılmalar oldu. Bunları önleyemediler, geri çeviremediler. Komite görüştü, adı da değişti, "işten atılanlarla dayanışma komitesi" oldu. Komite yerel seçimler sırasında işçilerin tutumunu tartıştı "seçim komitesi" oldu. İşçilere seçimlerde nasıl davranmak gerektiğini anlattılar. Tutuklu işçilerle dayanışmayı, ailelerine yardımı örgütlediler. Komite her yıl 1 Mayıs öncesinde bu yıl ne yapacağız diye kararlaştırıyor.

Bu komitenin toplantısına bir-iki kere katılan başka bir işyerinden deneyli bir işçi 1 Mayıs 1985 bildirisi hazırlanırken bölge parti örgütüne şunu önerdi: "işçilere işten atılmalara karşı direniş; işten atılanlarla dayanışma komiteleri önerelim". Bu öneri kabul edili.

Bilim adamlarıyla dayanışma demokratlığın... *Başı sayfa 3'de*

revlerine yeniden dönme sorunu, bu kavganın bir parçasıdır.

Bunu böyle gören demokrat öğretim üyeleri ve aydınlar, başvurularının reddedilmesi karşısında savaşımlarını sürdüreceklerini açıkladılar. Ankara Üniversitesi SBF eski Dekanı Prof. Dr. Cevat Geray, "Biz lütuf istemiyoruz, hakkımızı arıyoruz... Hiç kimsenin kamu hak ve hürriyetleri böyle idari bir kararla kısıtlanamaz" diyerek bütün yargı yollarını deneyeceklerini bildirdi.

Üniversite içindeki ve dışındaki yurtsever öğretim üyelerinin, demokrat aydınların savaşımıyla şimdi en güçlü biçimde dayanışma kurmak gerek! Üniversite öğrencileri, yüksek öğrenim gençliği, öğretim üyelerine sahip çıkarak bu savaşımın en güçlü desteği olmalıdır. Geçen öğretim yılında İzmir 9 Eylül Üniversitesi öğrencilerinin 500 öğretim üyesine yolladığı mektup bunun örneğidir. Onlar, üniversitelerden öğretim üyelerinin uzaklaştırılmasına karşı çıkıyor ve "bu baskı ve zorbalıklar hepimize, üniversitelerdeki herkese yöneliktir" diyorlardı. Öğretim görevlileriyle öğrencilerin dayanışmasını savunuyorlardı. Şimdi bu dayanışmayı en üst düzeye yükseltmenin zamanıdır. Aydınlar davasında, mahkeme kürsülerinde bugünkü zorbalık rejimine karşı demokrasi savaşımı veren aydınlar, diktatörlüğün kurumlarını korkmadan, yılmadan zorlayan öğretim üyeleri, değerli hocalar dayanışmamız sizinledir!

Devlet sektörü demokrasinin nesnel... *Başı sayfa 4'de*

altında olması, geçmişte askeri işgal altında bulunan sömürge ülkelerde gözlenen bir olguydu ve bu durum, yeni sömürgeciliğin değil; klasik sömürgeciliğin, yöntem ve araçlarından birisini oluşturuyordu. Ne kadar acıdır ki, bundan tam 65 yıl önce silahlı mücadele ile ulusal bağımsızlığını kazanan Türkiye halkı, şimdi ulusal bağımsızlığın simgesi olan herşeyin, ulusallığın ve demokrasinin dayanaklarını oluşturan son kalıntılarının da, Evren-Özal çetesi eliyle, bir bir emperyalizmin buyruğuna sunulması tehlikesiyle karşı karşıyadır.

Gerçekten, tehlike çok büyüktür; Evren-Özal çetesinin bu girişimini durdurmak, bugün Türkiye demokrasi ve barış güçlerinin önünde duran en önemli ve en ivedi görevlerden birisi olsa gerektir.

ATILIM 15 Günlük Gazete, Herausgeber: Ermis Verlag, Druck/Baskı: Offsetdruckerei B. Ronnes-4190 Kleve. İsteme Adresi: Postfach 10 10 16, 4300 Essen 1. Ödeme: Ermis Verlag, Stadtsparkasse Essen, BLZ 360 501 05, Konto Nr. 712 703. Fiyatı 1,-DM. Abone: 1 yıllık 48.-DM

Hiroşimalar olmasın

Utkucan Barışgüzel/İst.

16 Ağustos'ta M.Ertuğrul Açıkhava Tiyatrosunda SODEP'in düzenlediği "Barış, Sevgi, Kardeşlik için Hiroşimalar olmasın" belgisi altındaki toplantıya yaklaşık dört bin kişi katıldı. Beş kişinin biraraya gelmesinden korkan diktatörlük, çoğunluğunu işçilerin ve öğrencilerin oluşturduğu dinleyicilerin arasına üçerli-beşerli, resmi-sivil polislerini yerleştirmeyi ihmal etmemişti. Tümü .silahlı, birçoğu telsizli polislerin varlığı, dinleyicileri daha da birbirine kenetledi.

Konuklar arasında yeralan Barış Derneği Başkanı Mahmut Dikerdem'in adı anons edilince herkes "Barış, Dostluk, Dayanışma" belgisini haykırarak ayağa kalktı. Mahmut Dikerdem'i dakikalarca ayakta alkışlayanlar, diktatörlüğün tüm baskılarına karşın barış savaşımının sürdüğünü ifade ediyorlar, ülkemizin kendileriyle onur duyduğu barış güçlerini selamlıyorlar ve rejimin askersel mahkemelerini ve açtığı davaları yargılıyorlardı.

DİSK davasından yargılanan Genel Sekreter Fehmi Işıklar sahnedeki kürsüye varana kadar ortalık "DİSK'e özgürlük" diye inledi. Işıklar, kısa konuşmasında "demokrasi için, insan hakları için, özgürlük için savaşım veren tüm arkadaşlara başarılar diliyorum" dedi.

Yazar Oktay Akbal ve İstanbul eski belediye başkanı Ahmet İsvan birer konuşma yaptılar. Konuşmalarında, silahlanma harcamalarının ve nükleer silah üretiminin vardığı boyutları, bu boyutların insanlık ve uygarlık açısından taşıdığı tehlikeleri sergilediler.

SODEP İstanbul il başkanı Sadullah Usumi, "Türkiye'de mutlu kimse yoktur. Sadece küçük bir azınlık mutludur. Paralı öğrenime zorlanan gençlik, tüm sendikal hakları ellerinden alınan işçiler nasıl mutlu olabilir?" dedi. Usumi "yalnızca adi suçlulara çıkartılacak bir aftan kim mutlu olabilir?" diye sorunca, toplantıya katılanların verdiği yanıt: "Zindanlar boşalsın! Genel Af!" oldu. Ayakta ve en gür sesle haykırılan bu belgi, diktatörlüğün suratına patlayan bir yumruk olmakla kalmadı, daha önemlisi hiçbir sahtekârlığın, oyalama taktiğinin ve saldırının halkın demokrasi isteminin güçlü bir ifadesi olan af istemini söndüremeyeceğini, tersine daha da güçlendireceğini ortaya koydu.

Gece savaşın ve silahlanmanın gerçek sorumlularının, ABD emperyalizminin ve insanlığa getirdiği yıkımın Hiroşima'dan kesitlerle anlatıldığı "Hiroşimalar olmasın" adlı ve içinde Nazım Hikmet'in şiirlerinden bestelenmiş şarkıların da bulunduğu müzikli bir gösteriyle son buldu.

Gece, barış hareketinin yokedilemeyeceğinin bir kanıtı oldu. Şimdi ülkemizde eskisine oranla çok daha geniş güçler "Hiroşimalar olmasın!" diyor.

Diyarbakır-haberleri

Sterka Sor/Diyarbakır

● Diyarbakır ve ilçelerinde yeni polis yasasının yürürlüğe girmesinden sonra yapılan operasyonlar sürüyor. Operasyonlar sırasında çok sayıda kişi alınıp götürüldü, dayaktan geçirildi. Bu arada Diyarbakır'ın önemli caddelerinde polisler sürekli devriye geziyor. Bu halk arasında tedirginliğe yol açıyor. Sürüp giden bu operasyonları, polisin önümüzdeki günlerde tutuklamalara girişeceği biçiminde yorumlayanlar var.

Sıkıyönetim güçlerince aranmakta olan yurttaşların yakınlarına polis tarafından çeşitli baskılar yapılıyor. Ergani ilçesinde aranmakta olan ilerici bir yurttaşın kardeşi önce gözaltına alınıp dövüldü. Bırakıldıktan bir hafta sonra, polisler kimliğinin yıpranmış olduğunu öne sürerek değiştirmesi için nüfus memurluğuna gönderdiler. Nüfus memurluğu ise, kimliğini alması için Emniyete gönderdi. Polisler, "ya ağabeyini getirirsin ya da kimlik alamazsın" diyerek bu yurttaşa kimlik vermediler.

● Diyarbakır'ın ANAP'lı belediye başkanı Nurettin Dilek, belediyenin tüm işlerini akrabalarına yaptırarak, karşılığında bol keseden ödeme yaptırıyor. Ofis, Bağlar, Dağkapı ve Urfakapı dörtyollarında yapılan dört havuzun yapımını babasına 40 milyon liraya verdi. Gecekondu semtlerinde günde bir kez bile su akmazken, bu havuzda 24 saat su akması, belediye başkanının babasına bu kadar para vermesi halk arasında tepkilere yol açıyor.

Mardinkapı civarında bulunan mezarlığın etrafına duvar örülmesi için amcasına 100 milyon ödediği biliniyor. Diyarbakır'da seçimleri çeşitli düzenbazlıklar yaparak, oy satın alarak kazanan bu kişi, belediye başkan yardımcılığı da içinde olmak üzere belediyenin çeşitli yönetim organlarına akrabalarını yerleştirmiş, adeta bir hanedan kurmuş bulunuyor.

● Devegeçiti barajından yararlanan pamuk üreticileri, suların pamuk tarlalarına verilmemesi nedeniyle tarlaların kurması tehlikesi ile karşı karşıya kaldılar. Yaklaşık 20 bin dekarlık bir alanda ekilen pamuk, devlet yetkililerinin keyfi uygulamaları nedeniyle yok olacak.

Pamuk üreticileri, yaklaşık 50 kişinin imzaladığı bir dilekçeyi sıkıyönetim yetkililerine, valiliğe, Ziraat Odasına, savcılığa, ve Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığına verdiler. Dilekçede, şöyle deniyor: "Bizler merkeze bağlı Batı Çanakçı, Banakız, Ağaçgeçit, Zoğı, Alipınar ve Kösk köylerinde yaklaşık 15 bin dönümlük bir arazide pamuk ekmiş bulunuyoruz. Ancak Devegeçiti barajından sorumlu yetkililer bazı tarlalara oldukça fazla su verirken, çoğumuza bir damla su vermiyorlar. Bu durumda hepimiz iflas etmek ve tüccara borçlanmak zorunda kalacağız. Bizler pamuk eken küçük çiftçileriz. Bu pamuğu kendi çoluğumuz ve çocuğumuzun geçmişini sağlamak için ekiyoruz. Bir milyar lira zarar etmemiz söz konusudur."

Devlet soygunculuk yapıyor

A.Haydar Temiz/İzmir

Belediyenin dükkan kiralarına ve sosyal konutlara yaptığı zamlar esnafın ve emekçilerin belini büküyor. Yüzde binbin beşyüze varan zamlar karşısında şaşkına dönenlere "ya öde, ya da çık" deniyor. Kira ödenmediği takdirde dükkanın ya da konutun boşaltılacağını söyleyen belediye, küçük esnafın, işçinin ve orta tabakanın imha edilmesi taktiğini uyguluyor. İtiraz etsen, mahkemeye başvursan dahi önce kontratı imzalamak zorundasın.

Örneğin İzmir'in Serinkuyu semtindeki sosyal konutların kiraları 3 bin liradan 30 bin liraya çıktı. Bir işçiyi, bir memuru ayda 16 bin liraya çalıştıran bu devlet, aynı işçi ve memurdan ayda 30 bin lira istiyor. Özal'a sorarsanız, herşey güllük gülistanlık. Halk artık "işbitirici" kadroların işini bitirmek gerektiği görüşünde.

Ilıcak ve ANAP kooperatifi

V.D./İstanbul

Büyük bir reklam patırtısıyla Küçükbakkalköy'ün üstündeki Tuzcuoğlu hizasındaki arsada "Büyük Şehir Yapı Kooperatifi" nin temel atma töreni yapıldı. Arsa, Tercüman gazetesinin sahibi Kemal Ilıcak'a ait. Yapı-Kredi Bankası-Bakırköy şubesinde ipotekli. Tercüman gazetesi ise büyük bir mali sıkıntı içinde. Kısacası bol para gerek. Bunun için ne yapmak lazım? Büyük vurgun.

Şimdi "Büyük Şehir Yapı Kooperatifi"nin kurucuları, arsayı değerinin çok üzerinde satma hazırlıkları yapıyorlar. Bu kooperatifin yönetim kurullarında ANAP'lı milletvekillerinin ve ANAP önde gelenlerinin bulunduğunu belirtmeye gerek yok. Şimdi bu vurguncu çetesi, 200-400 milyonluk arsaları halka en az 3-5 milyara satmaya hazırlanıyor. TV reklamlarıyla, bakanların düzdükleri övgülerle yer cazip gösterilecek. Halktan daha yüksek oranlarda ödeme yapmaları istenecek. Vermeyen çıkartılacak, ödediği ise çok geç iade edilecek. Aradaki milyarlık farklar da asalaklar kurulu arasında paylaşılacak. Tercüman patronu Ilıcak'ın bu işten birkaç milyar vurması, böylece de gazetesini kurtarması öngörülüyor.

Görüldüğü gibi halkımızın en doğal hakkı olan konut hakkı, faşist diktatörlük tarafından soygun aracı olarak kullanılıyor.

Benzer ama, farklı biçimde başka yarı- legal örgütlenme örnekleri de vardır. Birinde işçi grubu kendine "Sendika Birliği" adını verdi. Hiç sendikalaşmamış bu işyerinde, işçi grubu, dışarıdan deneyli bir işçinin girişimiyle toplanmıştı. Önce bir işçi tanıdı, sonra onun kanalıyla diğerlerini. Grup kuruldu. Sendikalaştılar. 2 yılları doldu geçti. Deneyli işçi hapiste. Grubun işyerindeki işçilerin birliğini sağlayan önderliği sürüyor.

Başka yerlerde işçi sağlığı, iş güvenliği, yemeklerin iyileşmesi için, servislerin kaldırılmasına karşı çalışan komiteler, gruplar bulunuyor. Bu ve benzeri sorunların çözümü amacını taşıyan "sendikal birlik komitesi", "işçi haklarını savunma grubu" adlarını taşıyan örgütlenmeler işçilerin ortak davranışını sağlamaya çalışıyor.

Bu örgütlenmeler en küçük sorunlarla yola çıkıyorlar. Örgütlenmenin çekirdeği bilinçli işçilerden oluşuyor. Bunlar farklı politik eğilimler taşıyanlar ya da partisizlerdir. İşçilerin güvenini sağlayabilen, dürüst, kararlı -az sayıdaki- işçi önderleridir.

Her sorunda ve her düzeyde işçilerin birliğini sağlamaya yöneliyorlar. Sorunların çözümü için ortak davranış isteğini bağımsız -her zaman farklı düzeyde- eylemlere dönüştürüyorlar. Eylemlerin düzeyi giderek ve soruna bağlı olarak ve bir önceki eylemlerin deneyimine dayanarak yükseliyor. Yasal engel tanımıyor, yalnız işçilerin ortak istek ve iradesine bağlı kalıyor.

Güncel, ortak, yakıcı sorunlar nedeni ile işyerleri arasında gelişen ilişkiler, bu örgütlenmelerin doğal bir yolla bölgesel ilişkilerle bağlanma olanaklarını gösteriyor. Bölge liderliği yapan fabrikalar bunu şimdiden ilk adımlarıyla başarıyor.

Bu örgütler sendika örgütleri ile çatışma, onlara alternatif olma amacı taşımıyor. Tersine sendikal örgütlenmeyi güçlendiriyor.